

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการศึกษาการพัฒนาเอกสารประกอบการสอนวิชาภูมิศาสตร์กายภาพสำหรับครู
มีดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร

ประชากร คืออาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาที่เชี่ยวชาญทางด้านวิชาภูมิศาสตร์
กายภาพ ด้านการวิจัย และการวัดผลประเมินผล จำนวน 5 ท่าน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

2.1 เอกสารประกอบการสอน รายวิชาภูมิศาสตร์กายภาพสำหรับครู โดยใช้กิจกรรม
การเรียนรู้ ด้วยโปรแกรม กูเกิ้ล เอิร์ธ (Google Earth Program) สำหรับนักศึกษาโปรแกรมวิชา
สังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาการสอน
4 หน่วยการสอนใหญ่และ 13 หน่วยการสอนย่อย ดังนี้

หน่วยที่ 1 ธรณีภาค

- 1.1 หน่วยการสอนที่ 1 โลกและจักรวาล ลักษณะรูปทรงของโลก การกำหนด
ตำแหน่งบนพื้นโลก
- 1.2 หน่วยการสอนที่ 2 โครงสร้างภูมิประเทศ การเกิดดิน หิน แร่
- 1.3 หน่วยการสอนที่ 3 การผุพังอยู่กับที่และการเคลื่อนตัวของมวลสาร
- 1.4 หน่วยการสอนที่ 4 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของพื้นผิวโลกและลักษณะ
ภูมิประเทศที่เกิดจากการแปร โครงสร้าง

หน่วยที่ 2 บรรยากาศภาค

- 1.5 หน่วยการสอนที่ 5 บรรยากาศของโลกและองค์ประกอบของลมฟ้าอากาศ
- 1.6 หน่วยการสอนที่ 6 มวลอากาศ แนวปะทะอากาศและการเกิดพายุ
- 1.7 หน่วยการสอนที่ 7 การแบ่งเขตภูมิอากาศของโลก
- 1.8 หน่วยการสอนที่ 8 ลมและลักษณะภูมิประเทศที่เกิดจากการกระทำ
ของลม

หน่วยที่ 3 อุทกภาค

- 1.9 หน่วยการสอนที่ 9 การกระทำของลำน้ำ คลื่นและกระแสน้ำ
- 1.10 หน่วยการสอนที่ 10 ธารน้ำแข็งและลักษณะภูมิประเทศจากธารน้ำแข็ง
- 1.11 หน่วยการสอนที่ 11 ความชื้นในดินและน้ำใต้ดิน
- 1.12 หน่วยการสอนที่ 12 ทะเล มหาสมุทรและลักษณะภูมิประเทศจากคลื่น

หน่วยที่ 4 ชีวภาค

- 1.13 หน่วยการสอนที่ 13 ลักษณะและสิ่งแวดล้อมของพืชและสัตว์
- 2.2 แบบประเมินทักษะการคิดเชิงพื้นที่สำหรับแบบฝึก
- 2.3 แบบประเมินเอกสารประกอบการสอนรายวิชาภูมิศาสตร์กายภาพสำหรับครู โดยใช้
กิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยโปรแกรม กูเกิ้ล เอิร์ธ (Google Earth Program) สำหรับนักศึกษา โปรแกรม
วิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

3.1 การสร้างเอกสารประกอบการสอน รายวิชาภูมิศาสตร์กายภาพสำหรับครู โดยใช้
กิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยโปรแกรม กูเกิ้ล เอิร์ธ (Google Earth Program) สำหรับนักศึกษา โปรแกรม
วิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาขั้นตอน
และกระบวนการในการจัดทำเอกสารประกอบการสอนเพื่อให้มีองค์ประกอบครบถ้วนตามเกณฑ์ที่
นักวิชาการหลายท่านได้เขียนไว้ และศึกษาเอกสารและบทความทางวิชาการ ทั้งในรูปแบบตำรา
เอกสารประกอบการสอน เอกสารคำสอน แล้วนำมาเรียบเรียงให้เหมาะสมพร้อมทั้งเพิ่มเนื้อหาใน
ส่วนที่จำเป็นอื่น ๆ เข้าไปในเอกสารประกอบการสอนนี้ และได้ออกแบบแบบฝึกในแต่ละบทเรียน
เพื่อเพิ่มทักษะการคิดเชิงพื้นที่แก่นักศึกษาด้วย

3.2 แบบประเมินทักษะการคิดเชิงพื้นที่สำหรับแบบฝึกใช้เกณฑ์ระดับคุณภาพจากแบบประเมิน แบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยตามแนวทางของ บุญชม ศรีสะอาด (2535 : 100) ดังนี้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ ประเมินเฉพาะความถูกต้อง (จากเนื้อหาสาระในใบงานของแต่ละแบบฝึก)

ดีมาก	=	ส่งเสริมทักษะในการวิจัย สามารถสร้างงานวิจัย และต่อยอดองค์ ความรู้ โดยอาศัยกระบวนการคิดเชิงพื้นที่ทางภูมิศาสตร์
ดี	=	ส่งเสริมการวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินผลเชิงพื้นที่จากสถานการณ์ หรือปรากฏการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นบนโลกได้
พอใช้	=	ส่งเสริมให้นักศึกษามีมุมมองหลากหลายเกี่ยวกับข้อมูลเชิงพื้นที่
ควรปรับปรุง	=	ส่งเสริมให้นักศึกษาเห็นถึงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่

3.3 การสร้างแบบประเมินเอกสารประกอบการสอนรายวิชาภูมิศาสตร์กายภาพสำหรับครู โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยโปรแกรม กูเกิ้ล เอิร์ธ (Google Earth Program) สำหรับนักศึกษา โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ผู้ศึกษาได้สร้างแบบประเมินตามเกณฑ์การสร้างแบบประเมินเอกสารประกอบการสอน/เอกสารคำสอนการขอ กำหนดตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์/รองศาสตราจารย์ และ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสร้างเอกสารประกอบการสอน รายวิชาภูมิศาสตร์กายภาพสำหรับครู โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยโปรแกรม กูเกิ้ล เอิร์ธ (Google Earth Program) เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงพื้นที่ ผู้ศึกษาจึงเพิ่มเติมหัวข้อการประเมินอีก 2 ด้าน คือ ด้านเป็นการบุกเบิกทางวิชาการและสร้างองค์ความรู้ใหม่ และด้านมีเนื้อหาที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงพื้นที่แก่นักศึกษา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 จัดทำเอกสารประกอบการสอนวิชาภูมิศาสตร์กายภาพสำหรับครู โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 13 บท แต่ละบท มีใบงานท้ายบท

4.2 นำเอกสารประกอบการสอนวิชาภูมิศาสตร์กายภาพสำหรับครูไปให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาภูมิศาสตร์และสาขาที่เกี่ยวข้อง ระดับอุดมศึกษาตรวจประเมิน

4.3 นำข้อบกพร่องมาปรับปรุงให้เอกสารประกอบการสอนมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4.4 ทำการหาค่าความเที่ยงตรงของเอกสารประกอบการสอน เพื่อหาค่า IOC (IOC: Index of Item-objective Congruence) โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของเอกสารประกอบการสอนซึ่งเป็นการพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้แบบประเมิน ที่แนบไปพร้อมกับ เอกสารประกอบการสอนที่ต้องการให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน เพื่อหาค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญกำหนดเป็น 3 ระดับ ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่า แบบทดสอบวัดตรงตามวัตถุประสงค์หรือตรงตามเนื้อหา

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่า แบบทดสอบวัดตรงตามวัตถุประสงค์หรือตรงตามเนื้อหา

-1 หมายถึง แน่ใจว่า แบบทดสอบไม่ได้วัดตรงตามวัตถุประสงค์หรือตรงตามเนื้อหา

โดยมีเกณฑ์ดังนี้

1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 -1.00 มีค่าความเที่ยงตรง ใช้ได้

2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุง

โดยที่ค่า IOC ควรจะมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้พบว่าค่า IOC อยู่ในเกณฑ์สูงสุดมีค่า เท่ากับ 0.90 และแปลผลได้ว่า เอกสารประกอบการสอนนี้ ใช้ได้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการ ดังนี้

5.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบประเมิน ที่ได้รับคืนมา เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

5.2 ใช้โปรแกรมคำนวณทางสถิติ ในการหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.3 นำผลที่ได้จากการคำนวณมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับคุณภาพจากแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ตามแนวทางของ บุญชม ศรีสะอาด (2535 : 100) ดังนี้

3.51-4.00	หมายถึง	ระดับดีมาก
2.51-3.50	หมายถึง	ระดับดี
1.51-2.50	หมายถึง	ระดับพอใช้
1.00-1.50	หมายถึง	ระดับ ควรปรับปรุง

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่ามัชฌิมเลขคณิตของประชากรทั้งหมด (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)